

Projekt

z dnia 27 grudnia 2023 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR LVIII/439/2023
RADY GMINY PŁUŹNICA**

z dnia 29 grudnia 2023 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
i Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok.**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40, poz. 572, poz. 1463 i poz. 1688) w związku z art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151) i art.10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA 2024 r.**

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024 stanowi lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków. Program określa kierunki podejmowania działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje podmioty odpowiedzialne za ich realizację, określa źródła finansowania tych zadań, przedstawia również zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z treścią tej ustawy zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych wykonuje się w szczególności przez: tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu; działalność wychowawczą i informacyjną; ograniczanie dostępności alkoholu; leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu; zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Na zadaniach tych należy skupić szczególną uwagę, dlatego że problemy związane z alkoholem należą do tej grupy problemów społecznych, które przybierają bardzo duże rozmiary i powodują szkody zarówno ekonomiczne, jak i społeczne. W związku z powyższym, celem działań podejmowanych przez gminę jest zmniejszenie różnych problemów powodowanych przez alkohol w całej populacji, a nie tylko w grupie podwyższonego ryzyka, ponieważ na szkody związane z alkoholem narażony jest każdy mieszkaniec gminy, niezależnie od tego czy pije alkohol, czy nie. Gminny Program zawiera równocześnie zadania własne gminy w obszarze profilaktyki narkomanii wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Narkomania to drugi problem, na którym należy skupić szczególną uwagę, ponieważ powszechność narkotyków wcześniej była problemem głównie dużych miast, dzisiaj są one obecne w miasteczkach, a nawet na wsiach oraz uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

Polska forma rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii i uzależnieniom od innych środków psychoaktywnych czy też przeciwdziałaniu uzależnieniom behawioralnymi zakłada, iż większość problemów zlokalizowanych jest na poziomie gminy, a ta posiada z kolei kompetencje do rozwiązywania tych problemów. Gmina jest odpowiedzialna za to, aby zapobiegać i minimalizować skutki alkoholizmu, narkomanii i uzależnienia od innych środków psychoaktywnych czy też uzależnień behawioralnych. Programy profilaktyczne nie mają tylko minimalizować skutków alkoholizmu, narkomanii i uzależnienia od innych środków psychoaktywnych czy też uzależnień behawioralnych, ale również zapobiegać, edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu i radzenia sobie z sytuacją trudną, konfliktową. Powinny uczyć jak skutecznie bez używek rozładować napięcie i rodzącą się agresję, wspierać szczególnie młodych ludzi w kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych.

Uczyć umiejętności mówienia „nie” w sytuacjach, gdy człowiek szczególnie młody jest poddany presji otoczenia.

**Rozdział 1
DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ W GMINIE PŁUŻNICA**

W gminie Płużnica aktualnie zamieszkuje 4603 - w tym:

- kobiety - 2293
- mężczyźni - 2310

Bezrobocie i brak perspektyw jest jedną z przyczyn nasilenia się alkoholizmu i potencjalnego zagrożenia narkomanii, a także lekomanii wśród dorosłych i młodzieży. Informacja o bezrobotnych dane za 2023 na dzień 31 października dla Gminy Płużnica przedstawia się następująco:

bezrobotnych ogółem 165 w tym kobiet 89
 osoby z prawem do zasiłku 25
 bez kwalifikacji zawodowych 80
 kobiety które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka - 0
 wg wieku do 30 roku życia 50 osoby
 w tym do 25 roku życia 20 osób
 długotrwale bezrobotni 103 osób
 powyżej 50 roku życia osób 37
 osoby posiadające co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia – 0 osoby
 niepełnosprawni 7

Obecnie w gminie Płużnica funkcjonuje 18 punktów sprzedaży napojów alkoholowych w tym:

Dane wg. stanu na dzień	Z napojami przeznaczonymi do spożycia.								
	1. Poza miejscem sprzedaży.					2. W miejscu sprzedaży.			
	Ogółem (wszystkich punktów)	Według zawartości alkoholu.				Według zawartości alkoholu.			
		Razem	do 4,5% (oraz piwa)	od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	Pow. 18%	Razem	do 4,5% (oraz piwa)	od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	Pow. 18%
30.11. 2021 r.	18	42	14	14	14	6	4	1	1

W ramach umowy z Wąbrzeskim Centrum Profilaktyki Terapii i Integracji Społecznej również w roku 2023 działał Punkt Konsultacyjny dla osób i rodzin doświadczających problemów wynikających z dysfunkcji społecznych takich jak: alkoholizm, narkotyki, przemoc, bezrobocie a także ochrony zdrowia psychicznego. Działalność Punktu oparta o założenia projektu „Moja Decyzja”. Tematy zrealizowano w formie konsultacji indywidualnych.

Przeciwdziałanie zagrożeniom wymaga przeprowadzenia odpowiedniej profilaktyki wśród całego środowiska. Jest to bardzo ważne, aby uświadomić osobom zagrożonym, jak i pozostałym, że nadużywanie alkoholu oraz innych używek wpływa bardzo negatywnie nie tylko na ich życie, ale również i na całe otoczenie. Dostrzegamy potencjalne zagrożenie zjawiskiem narkomanii poprzez łatwy dostęp do tego rodzaju środków.

Wprawdzie nie odnotowano jeszcze przypadku nadużywania narkotyków w tych środowiskach, nie mniej środowiska szkolne i społeczność lokalna mówi o tego rodzaju próbach.

Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Płużnica. Ma przeciwdziałać używaniu alkoholu i narkotyków oraz innych środków psychoaktywnych przez uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz przez dorosłych i przestrzegać przed uzależnieniem najmłodszych oraz ma przeciwdziałać uzależnieniom behawioralnym poprzez podjęcie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców Gminy Płużnica.

ROZDZIAŁ 2 ROLA I MIEJSCE INSTYTUCJI I DZIAŁAŃ SPOŁECZNYCH

§ 1. Rozwiązywanie problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnienia od innych środków psychoaktywnych czy też przeciwdziałaniu uzależnieniom behawioralnym wymaga współdziałania szeregu instytucji: oświaty, policji, pomocy społecznej, służby zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, administracji, organizacji pozarządowych aby skutecznie przeciwdziałać tym uzależnieniom oraz promować postawy prozdrowotne

§ 2. Realizacją zadań określonych w § 1 zajmują się:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Płużnicy;
- 2) Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin w Płużnicy;
- 3) Zespół Szkolno-Przedszkolny w Płużnicy;
- 4) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Płużnicy;
- 5) organizacje pozarządowe;
- 6) Urząd Gminy w Płużnicy;
- 7) Gminna Biblioteka Publiczna w Płużnicy;
- 8) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Płużnicy;
- 9) sołectwa z terenu Gminy Płużnica;
- 10) placówki o charakterze szkolnym i pozaszkolnym, zajmujące się organizowaniem czasu wolnego dzieci i młodzieży;
- 11) kluby sportowe działające na terenie Gminy Płużnica.

ROZDZIAŁ 3 DOSTĘPNOŚĆ ALKOHOLU

§ 3. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w zakresie ograniczenia dostępności alkoholu następować będzie poprzez:

- 1) wydawanie postanowień w ramach określonego uchwałą limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży oraz usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Płużnica;
- 2) cofania zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w przypadkach określonych w ustawie.

ROZDZIAŁ 4 CELE POWIĄZANE Z NARODOWYM PROGRAMEM ZDROWIA NA LATA 2021-2025

Głównym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest ograniczenie eksperymentowania, używania alkoholu, narkotyków, tytoniu, innych środków psychoaktywnych oraz przeciwdziałaniu uzależnieniom behawioralnym oraz rozwiązywanie problemów z tym związanych

§ 4. środki finansowe z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznacza się m. in. na finansowanie następujących zadań wynikających z Programu:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych poprzez:
 - 1) prowadzenie punktu konsultacyjnego w zakresie uzależnień od alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych (zatrudnienie specjalistów, zakup wyposażenia, materiałów biurowych itp)w ramach zwiększania dostępności specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025;
 - 2) prowadzenie rozmów motywacyjnych, informacyjno-edukacyjnych oraz kierowanie przez Gminną Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych osób nadużywających alkohol czy narkotyki na terapie;
 - 3) procedura sądowa komisji (badania biegłych sądowych, psychiatrów w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego) oraz przygotowywanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym w celu skierowania na leczenie odwykowe do placówki lecznictwa odwykowego;
 - 4) współpraca z placówkami lecznictwa odwykowego z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych;

5) zakup materiałów edukacyjnych i promocyjnych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych (broszur, gadżetów promocyjnych, nagród) niezbędnych do realizacji działań związanych z problemem uzależnień, profilaktyką oraz promocją zdrowia np. podczas organizowania konkursów, turniejów, szkoleń, zajęć opiekuńczo-wychowawczych i profilaktycznych w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy z uzależnieniami, pomocy psychospołecznej, psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:

- 1) współpracę z Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Urzędem Gminy w Płużnicy, Gminną Biblioteką Publiczną w Płużnicy, Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej, Zespołem Szkolno-Przedszkolnym w Płużnicy wraz z pedagogami szkolnymi, konsultantem z punktu konsultacyjnego, opiekunami świetlic środowiskowych w szczególności w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie w ramach zwiększania dostępności specjalistycznej pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025;
- 2) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym w zakresie prowadzenia punktu konsultacyjnego z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych;
- 3) udzielenie pomocy prawnej oraz pomocy psychospołecznej i psychologicznej osobom uzależnionym i ich rodzinom z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych;
- 4) finansowanie prowadzenia zajęć w szkołach, świetlicach środowiskowych i programów socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych;
- 5) organizowanie zajęć dla rodziców, mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych;
- 6) wspieranie zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i realizacja procedury niebieskiej karty.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, używania innych środków psychoaktywnych oraz przeciwdziałaniu uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych poprzez:

- 1) finansowanie różnych form zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w tym finansowanie świetlic środowiskowych, klubów młodzieżowych (doposażanie świetlic środowiskowych, zakup materiałów do prowadzenia zajęć na świetlicy, artykułów spożywczych, poczęstunku, organizacja wycieczek, wyjazdów, zakup biletów, usługi transportowe), prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych (m.in. wynagrodzenie dla opiekunów, zakup sprzętu sportowego, nagród na turnieje i rozgrywki) w ramach zadań konkursowych zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym i poza tymi zadaniami, działania na rzecz dożywiania dzieci i młodzieży uczestniczących w programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych, a także w świetlicach środowiskowych, działalności profilaktycznej, wychowawczej i edukacyjnej, w tym programów profilaktycznych, zajęć edukacyjno-rozwojowych oraz specjalistycznych form pomocy psychologicznej z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii i uzależnień behawioralnych;
- 2) dofinansowywanie różnych form artystycznych, propagujących zdrowy i trzeźwy styl życia (m.in. spektakle teatralne, wyjazdy do kina, wystawy, pokazy, konkursy) w zakresie organizacji różnych form zagospodarowania czasu wolnego, promujących zdrowy styl życia w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025;

- 3) finansowanie profilaktycznych i terapeutycznych form wypoczynku letniego lub/i zimowego dla dzieci i młodzieży wymagających wsparcia, zagrożonych wykluczeniem społecznym z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych (m.in. wynagrodzenie opiekunów, wyżywienie, wyjazdy, wycieczki, zakup biletów wstępu, zakup materiałów dydaktycznych do przeprowadzania zajęć) w ramach zadań konkursowych zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym;
- 4) finansowanie zadań profilaktycznych wynikających ze złożonych programów realizowanych przez instytucje, stowarzyszenia i osoby fizyczne w tym programów rekomendowanych przez KCPU z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych (w szczególności e-uzależnień w ramach profilaktyki uzależnień uniwersalnej, selektywnej i wskazującej), o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025;
- 5) finansowanie telefonu BŁĘKITNA LINIA;

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń oraz osób fizycznych poprzez:

- 1) szkolenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w ramach edukacji kadr, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025;
- 2) kontrola punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych przez upoważnionych członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach zwiększania skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025;
- 3) współpracę z innymi organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych;

§ 5. Z pieniędzy z opłat za korzystanie z zezwoleń finansowaniu podlegają także zadania nie wymienione w § 6 których potrzeba realizacji powstanie w trakcie roku i zostanie uwzględniona przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

§ 6. Dyspozycje finansowe dotyczące wydatków w oparciu o wnioski Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lub zaopiniowanie przez komisję realizuje Wójt.

ROZDZIAŁ 5 GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

§7. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych bezpośrednio angażują się w realizację Programu.

§ 8. Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy w szczególności:

- 1) realizowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych I Przeciwdziałania Narkomanii;
- 2) prowadzenie kontroli przestrzegania warunków korzystania z zezwoleń na podstawie upoważnień udzielonych przez Wójta;
- 3) wykonywanie czynności zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu;
- 4) opiniowanie wniosków o zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

ROZDZIAŁ 6 ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

§ 9. Za udział w posiedzeniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 70 zł. W przypadku nieobecności na posiedzeniu wynagrodzenie nie przysługuje. Wynagrodzenie płatne jest po każdym zakończonym kwartale, a za IV kwartał do końca grudnia.

ROZDZIAŁ 7 POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 10.1. Program realizowany jest we współpracy z organami administracji rządowej zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, organizacjami charytatywnymi.

2. Harmonogram wydatków na 2024 rok stanowi załącznik Nr 1 do Programu.

Harmonogram wydatków – Przeciwdziałanie alkoholizmowi

Klasyfikacja budżetowa			Nazwa	Projekt planu na rok 2024
Dział	Rozdział	Grupa paragrafów		
851			Ochrona zdrowia	
	85154		Przeciwdziałanie alkoholizmowi	
		1400	Wynagrodzenie opiekunów świetlic, sali sportowej, diety dla członków komisji	31 100,00 zł
		1100	Zakup materiałów i wyposażania do świetlic, sprzętu, gier, biletów, usługi transportowe, za prowadzenie punktu konsultacyjnego, warsztaty, spektakle, artykuły spożywcze, nagrody	9 625,00 zł
		1200	Zajęcia sportowe oraz kolonie realizowane przez podmioty wyłonione w drodze konkursów, Niebieska Linia	20 250,00 zł
	85153		Zwalczanie narkomanii	
		1100	Zakup materiałów	1 000,00 zł

Uzasadnienie

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz działań mających na celu przeciwdziałanie narkomanii. Realizacja tych zadań prowadzona jest w oparciu o Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024 jest kontynuacją działań rozpoczętych w minionych latach. Został on opracowany zgodnie z obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy Płużnica, co pozwoli na zajęcie się problematyką alkoholizmu i narkomanii w sposób zorganizowany i kompleksowy. W programie zostały wskazane źródła środków finansowych na realizację zadań, wynikających z gminnego programu - środki te pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na obrót napojami alkoholowymi w sklepach i w zakładach gastronomicznych oraz z opłat za tzw. "małpki". W związku z powyższym podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024 jest zasadne.